

Rješenja i bodovanje zadataka IV. razreda za državnu razinu natjecanja iz hrvatskog jezika u školskoj godini 2012./2013.

Test ima 37 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova.
Bodovna vrijednost zadataka napisana je u kvadratiću kraj zadatka.
Alternativno točno rješenje napisano je u zagradi.

1. zadatak

a) „Dobro jutro, majstore.(!) Je li vam bolje?“ reče snažan momak bubuljičava lica, a kose kovrčave kao u ovna.

b) vokativnost (vokativ), suprotnost

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

2. zadatak

Nevelik paketić, pomno umotan u **bijeli** svileni papir i svezan vrpcom crvene boje (boja će se svidjeti geometru, pomisli), ležao je između njegovih koljena, kao milo djetesce u kolijevci, uronjeno u pjenu od svile i čipaka. **Htio** se osloboditi, odbaciti taj glupi teret, što mu je sada odjednom tako teško legao na savjest... Ana stoji tamo na obali i čeka s vedrim povjerenjem i osjećajem olakšanja.

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

3. zadatak

Kad ste ustajali	(zavisna) vremenska	1 bod
i izlazili na prozor	sastavna (vremenska)	1 bod
gledali ste moje mahanje kao i svakog jutra do tada	glavna	1 bod
da primite moje jutarnje pozdrave.	(zavisna) namjerna	1 bod

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

4. zadatak

sklapanje nizanjem (bezvezničko, asindetsko sklapanje, nizanje, rečenični niz)

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

5. zadatak

N V (A) L
Ne znate vi, gospođo, da sam se razbolio onda kad ste otišli i da sam buncao o vama u
L A A A G A D N
groznici, da sam vas zvao... Buncao sam da ću baciti sve ključeve, osim onoga što ste mi vi
A G
poklonili, ključ od raja...

Priznati i ako učenik ne označi zamjenicu *se* (A).

4 boda (jedna pogriješka 3 boda, dvije pogriješke 2 boda, tri pogriješke 1 bod, četiri pogriješke 0 bodova)

6. zadatak

a) Drži se | tvoja | rečenica | kao | klisura. | Gradio si je | čvrstim, | zbijenim | rukopisom, |
solidno | vezanom | neprekinutom | traverzom | stvaralačkog | zanosa, | pa se | iz svoje |
ogromne | nadmoćnosti | samilosno | smješkaš | bijednom | mravu... |

b) se, si, je, se

3 boda (jedna pogriješka 2 boda, dvije pogriješke 1 boda, tri pogriješke 0 bodova)

7. zadatak

Kùcõm je vládao sánjiv nòcnī mîr.

4 boda (jedna pogriješka 3 boda, dvije pogriješke 2 boda, tri pogriješke 1 bod, četiri pogriješke 0 bodova)

8. zadatak

čekaj	imperativ
vidjet ćemo / ćemo vidjeti	futur prvi
hoćeš (li) se smijati	futur prvi
pomisli	prezent/aorist
osjećao je / je osjećao	perfekt
vрати (se) / (se) vrати	prezent/aorist
volio bi / bi volio	kondicional prvi
obvezuje	prezent

očekuje	prezent
je spremio / spremio je	perfekt
je	prezent
si zvala / zvala si	perfekt

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

9. zadatak

a) činiti što crvenim **1 bod**   b) postajati crven **1 bod**

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

10. zadatak

riječ	morfemska analiza	tvorbena analiza	
proljetni	pro-ljet-n-i	proljet-ni	1 bod
podcrtati	pod-crt-a-ti	pod-crtati	1 bod
kitolovac	kit-o-lov-ac-ø	kit-o-lovac	1 bod

**Za jedan bod potrebno je provesti točnu morfemsku i tvorbenu analizu iste riječi.
3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 boda, tri pogreške 0 bodova)**

11. zadatak

a) djevojčica – dječak   b) raznokorijenski (primarni, pravi) **1 bod**
 Desna – Lijeva   raznokorijenski (primarni, pravi) **1 bod**
 tiho – glasno   raznokorijenski (primarni, pravi) **1 bod**

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

12. zadatak

a) glasovnim promjenama u prošlosti **1 bod**
 b) posuđivanjem riječi **1 bod**
 c) tvorbom riječi **1 bod**
 d) udaljavanjem od osnovnoga značenja **1 bod**

d) Priznati isti ili sličan odgovor.

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

13. zadatak

a) Ivanu brane posjećivati prijateljicu Ivanu.

b) **prema govornoj ili pisanoj realizaciji:** homografi (istopisnice) i homofoni (istozvučnice)

prema podrijetlu: morfološki (oblični)

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

14. zadatak

hiperonim: retoričke figure **1 bod**

kohiponimi: usporedbe, metafore, metonimije, onomatopeje **1 bod**

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

15. zadatak

a) koračnica – marš **1 bod**

b) bliskoznačnice = imaju isti opseg jer se podudaraju u značenju 'skladba kojom se usklađuje korak u stroju', ali imenica *marš* ima i druga značenja koja nema imenica *koračnica*: 'vojno, organizirano kretanje vojne postrojbe u stroju, hodnja'; 'stupanje, ritmički hod' **1 bod**

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

16. zadatak

a) lijepa, stara, bolesna **1 bod**

b) stara **1 bod**

c) Višeznačnica *stara* svakim svojim značenjem suprotna je drugomu leksemu; stara – mlada, stara – nova, stara – moderna. **1 bod**

c) Priznati iste ili slične odgovore. Dovoljno je navesti dva od moguća tri navedena primjera.

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

17. zadatak

a) kip, krumpir, kukuruz

b) Izdvojene posuđenice potpuno su se uklopile u sustav hrvatskoga standardnog jezika pa ih danas ne doživljavamo kao posuđenice.

b) Priznati iste ili slične odgovore.

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

18. zadatak

- a) kravata 1 bod   b) kružno posuđivanje 1 bod

b) **Objašnjenje:** riječ kravata posudili smo iz francuskoga jezika, a oni su je načinili prema imenu Hrvat.

2 boda (jedna pogriješka 1 bod, dvije pogriješke 0 bodova)

19. zadatak

- a) internacionalizam (europeizam) 1 bod

b) Posuđenica *monopol* potječe iz klasičnih jezika (latinskog i grčkog) pa u više europskih jezika ima isto osnovno značenje i sličan (bliz) izraz. 1 bod

b) **Priznati iste ili slične odgovore.**

2 boda (jedna pogriješka 1 bod, dvije pogriješke 0 bodova)

20. zadatak

- a) sako, defile 1 bod   b) fonološka prilagodba (prozodijaska) / pravopisna prilagodba 1 bod

2 boda (jedna pogriješka 1 bod, dvije pogriješke 0 bodova)

21. zadatak

Tu veoma, jako, mnogo i sl. cmizdri/plače, ali nije zaboravila lice namazati (namazati lice, namazati usne/usnice, usne/usnice namazati).

2 boda (jedna pogriješka 1 bod, dvije pogriješke 0 bodova)

22. zadatak

Madridanin   jotacija   1 bod

Rimljanin   jotacija (epenteza)   1 bod

Tršćanin   jotacija,   jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe 1 bod

Za jedan bod potrebno je točno navesti etnik i glasovnu promjenu.

3 boda (jedna pogriješka 2 boda, dvije pogriješke 1 bod, tri pogriješke 0 bodova)

23. zadatak

- a) prodati rog za svijeću b) prevariti/varati/podvaliti/podvaljivati komu 1 bod

b) **Priznati iste i slične odgovore.**

- a) pakrački dekret b) otkaz iz službe (otkaz) 1 bod

2 boda (jedna pogriješka 1 bod, dvije pogriješke 0 bodova)

24. zadatak

a) nisam travu pasao **1 bod**

b) nisam lud / nisam naivan / u nešto se razumijem / nisam bez iskustva **1 bod**

b) Priznati iste ili slične odgovore.

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

25. zadatak

U književnoumjetničkome i razgovornome stilu.

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

26. zadatak

a) To je grad koji često posjećuje susjedova kći. **1 bod**

b) To je optimalno (najbolje) rješenje. **1 bod**

c) Došao je sa Ksenijom u posjet prijatelju. **1 bod**

d) Melkior Tresić glavni je lik u Marinkovićevu romanu *Kiklop*. (Melkior je Tresić glavni lik u Marinkovićevu romanu *Kiklop*) **1 bod**

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

27. zadatak

1. a) pravopisna norma

b) kod rečenica u inverziji bilježi se zarez

2. a) fonološka norma

b) prijedlog *s* nema navezak ako iza njega slijedi *t*

b) Priznati sve iste ili slične odgovore.

Za 1 bod potrebno je točno odgovoriti na a) i b) za istu rečenicu.

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

28. zadatak

a) kućedomaćin   b) -e-   **1 bod**

a) vodoskok   b) -o-   **1 bod**

a) desetljeće   b) -Ø-   **1 bod**

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

29. zadatak

a) Nadsvinja **1 bod** b) To je individualna novotvorenica (nekrotizam) jer je stilski obilježena u književnome tekstu. **1 bod**

b) Priznati isti ili slični odgovor.

2 boda (jedna pogrješka 1 bod, dvije pogrješke 0 bodova)

30. zadatak

uoči, smjesta, naglas, prekoputa, uistinu, navijek, izbliza, slijeva, odreda **1 bod**

u-oči, s-mjesta, na-glas, preko-puta, u-istinu, na-vijek, iz-bliza, s-lijeva, od-reda **1 bod**

Priznaju se svi navedeni i slični odgovori.

2 boda (jedna pogrješka 1 bod, dvije pogrješke 0 bodova)

31. zadatak

a) kućevlasnika, vatrogasaca, rodoljuba **1 bod**

Objašnjenje odgovora: izdvojene tvorenice nastale su slaganjem jer su u svom nastanku motivirane dvjema riječima.

b) kućevlasnik → onaj koji je vlasnik kuće	kuć e vlasnik	1 bod
vatrogasac → onaj koji gasi vatru	vatr o gaslac	1 bod
rodoljub → onaj koji ljubi rod	rod o ljub Ø	1 bod

b) Priznati i odgovore → muškarac koji... / → osoba koja...

4 boda (jedna pogrješka 3 boda, dvije pogrješke 2 boda, tri pogrješke 1 bod, četiri pogrješke 0 bodova)

32. zadatak

a) zijevnuti **1 bod** izmijeniti **1 bod** b) perfektivizacija **1 bod**

3 boda (jedna pogrješka 2 boda, dvije pogrješke 1 bod, tri pogrješke 0 bodova)

33. zadatak

a) -cat	b) pojačana osobina
a) -čanin	b) etnik
a) -ce	b) umanjenica (deminutiv)
a) -ik	b) nositelj osobine

b) Priznati i slične odgovore.

4 boda (jedna pogrješka 3 boda, dvije pogrješke 2 boda, tri pogrješke 1 bod, četiri pogrješke 0 bodova)

34. zadatak

Jakov Mikalja

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

35. zadatak

Rječnik pet najuglednijih/najplemenitijih/najodličnijih europskih jezika: latinskoga, talijanskoga, njemačkoga, dalmatinskoga (hrvatskoga) i mađarskoga (Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum – Latinae, Italicae, Germanicae, Dalmaticae / Dalmatiae et Ungaricae) **1 bod**

U navođenju jezika treba slijediti izvorni naslov i navoditi jezike točnim redosljedom. Priznati ako učenik u originalnom naslovu nazive jezike navede malim početnim slovom.

16. stoljeću **1 bod**

Faust Vrančić **1 bod**

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

36. zadatak

Nikola Andrić **1 bod**

Mate Ujević **1 bod**

Šta je šta **1 bod**

Telegram **1 bod**

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

37. zadatak

fonološki pravopis: kazališni, glazba, ropski **1 bod**

korijenski pravopis: svjedočba, vrabca, odplivati **1 bod**

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)